



Hlavní oblast: Lidská důstojnost

Téma: ponížení, posmívání, ublížení

Ročník: 1. třída

Rozvíjené kompetence: lidská důstojnost, respekt, odpovědnost, empatie, spolupráce, znalost a kritické porozumění sobě samému

Užité metody: práce s příběhem, diskuze, dramatizace

LIDSKÁ DŮSTOJNOST

PONÍŽENÍ – POSMÍVÁNÍ – UBLÍŽENÍ

- Práce s příběhy. / Diskuze o příběhu a pocitech dětí.
- Vlastní zkušenosti – sdílení.
- Dramatizace příběhu. / Sdílení pocitů.

PRÁCE S PŘÍBĚHY:

Terezka

Terezka je malá. Všichni to o ní pořád říkají: „Jé, ty jsi maličká!“ Někteří lidé se jí ptají, jestli už půjde do školy, a ona přitom chodí už do třetí třídy. Ale to není nejhorší. Horší je to ve škole. Velké kluky strašně baví brát jí věci a držet je vysoko. Terezka se je snaží získat zpátky a oni se jí smějí. Když to vidí někdo z dospělých, sice kluky napomene, ale taky se směje. Terezka to vidí. Všichni se jí smějí.

Maminka Terezce radila, že si toho nemá všímat, že to kluky přestane bavit. Ale oni jí pak věci dávají vysoko na poličky nebo okna a Terezka musí někoho poprosit, aby jí věci sundal. A on se taky směje a je to strašně trapné.

Právě teď Terezka sedí v lavici a přemýšlí o tom, jak se jí každý posmívá. Paní učitelka dětem před chvílí rozdala jablka. Řekla jim, že z nich budou v hodině vyrábět svíčky. Taky řekla, že si na jablka musí dávat pozor, protože další nemá a kdo si jablko zničí, tak nebude mít svíček a dostane pětku. Jakub samozřejmě dělal blbosti, shodil jablko na zem a pak ho ještě omylem přimáčkł židlí. Teď se Jakub bojí, že dostane vynadáno, a ještě navíc pětku. Sedí v lavici, drží rozmačkané jablko a skoro brečí.

Ale Terezka ví, že má v aktovce jablko ze svačiny. Kdyby se to stalo její kamarádce, hned by jí jablko dala a všechno by bylo v pořádku. Jenže Jakub je jeden z těch nejhorších kluků. Je to ten, co jí pořád bere věci a často jí bezdůvodně zlobí a posmívá se jí. A právě teď Terezka přemýšlí, jestli má Jakubovi pomoci. Je na Jakuba našťvaná, ale zároveň jí je Jakuba líto.

- Otázky k příběhu:
 1. *Jak se cítí Terezka, když jí někteří lidé dělají naschvály a smějí se jí?*
 2. *Jak se zachovali její kamarádi?*
 3. *Proč se jí nikdo nezastane?*
 4. *Co by mohla Terezka udělat, aby se jí už nikdo nesmál?*
 5. *Co by mohli udělat ostatní, aby Terezce pomohli?*
 6. *Jak se Terezka zachová?*



David na škole v přírodě.

Je to poprvé. David konečně jede na školu v přírodě. Tolik se těšil. A hned první večer je hrozně super. Je v pokoji s kamarády. Všichni vybalili batohy a každý něco přivezl. Ondra má velkou láhev Coca Coly, Áďa chipsy a David přinesl kyselé želé. Všichni sedí na postelích, baví se o spolužácích, o hrách, vykládají si vtipy, ukazují zábavná videa na mobilech, nalévají se Colou a zasypávají to chipsama. Je to velká sranda a pohoda. „Vy jste si tu udělali párty!“ směje se učitel od dveří. „Ale teď už to zabalte, za pět minut se zhasíná, převlíknout, vyčůrat a spát.“ Kluci se převlíkají, dopíjejí Colu a přitom sledují poslední videa. Ale v tom už je tady učitel a zahání je do postele. Je tma a celkem ticho, až na to, že Áďa prdí. Ale pak už je zase ticho.

David si doma každý večer čte s mamkou z Bible. Táta mu do mobilu taky nainstaloval Bibli, aby si ji mohl číst. „Co tam hraješ?“ zašeptal Ondra. „Nehraju, čtu,“ odpověděl David. „A co?“ ptá se zase Ondra. „Bibli,“ zhasíná mobil David. „Buďte ticho,“ zlobí se Áďa, který už skoro spal. Pak už je ticho. Všichni kluci spí.

Svítá. David se probudil. Cítí se divně. Má mokrou postel. Zpotil se? Ne, smrdí to. David se počůral. To je z té Coly. David leží v mokré posteli a myšlenky mu běží hlavou. To je trapas. Co mám dělat? Musím se převlíknout. Co když vzbudím kluky? Proč musím být nahoře na palandě? Postel zaskřípala, Ondra se zvedá. „Co to tu smrdí?“ „Tady se někdo počůral.“ David leží a dělá, jakože tam není. Ale kluci už jsou vzhůru. Áďa leze na palandu. „Ty ses počůral?“ „To je jenom pot,“ snaží se vymluvit David. „Tak proč to tak smrdí?“ zvedá peřinu Áďa. „Fůůj, tys do toho šáhnul,“ řve Ondra. „Fůůj!“ ječí Adam a pobíhá po pokoji se zvednutou rukou. „Co tu řvete, jak stádo paviánů?“ vstoupil do pokoje učitel. „David se počůral,“ vykřikli Áďa s Ondrou současně. To už se z chodby sbíhají i další kluci, zvědaví, co se to děje. „Neříkejte to,“ prosí David. Ale kluci to hned vykřikují nahlas. Teď už to bude vědět celá třída. „Klid a všichni do svých pokojů,“ rozhání děti učitel. „Za to může ta večerní Cola. David jenom zapomněl jít večer na záchod, že?“ David kývá. „No vidíte, to se může stát každému, že zapomenete a vy z toho děláte kdovíco. David se umyje, peřina se vypere, a je to. Pojď, Davide.“

Nakonec tu katastrofu zvládli. Ještě že přišel učitel a Davida se zastal. David sedí v čistém oblečení v jídelně. Nikdo už o nehodě nic neříká. David si vzpomíná, co četl večer. Je skvělé mít někoho, kdo se člověka zastane, když se mu smějí.

• Otázky k příběhu:

- 1. Jak se cítil David, když se o nehodě, která se mu stala, dozvěděl?***
- 2. Jak se zachovali jeho kamarádi? Proč?***
- 3. Jak se asi cítil, když se mu všichni posmívali?***
- 4. Co Davidovi nejvíce pomohlo?***
- 5. Jak by se měli k Davidovi jeho kamarádi zachovat, aby mu neublížili a aby se necítil ponížený?***
- 6. Co byste Davidovi do příště poradili?***



VLASTNÍ ZKUŠENOSTI:

- Stalo se Vám někdy něco podobného?
- Posmívali se Vám někdy? Kvůli čemu?
- Jak jste se cítili?

- Viděli jste někdy, že by se někdo někomu posmíval? Jaké to bylo?
- Udělali jste něco? Pomohli jste mu?
- Mohli jste něco udělat, pomoci? Jak?

- Co byste poradili kamarádovi, kdybyste věděli, že se mu posmívají?
- Jak se cítí, co cítí člověk, kterému se někdo posmívá?
- Jak se cítí, co cítí lidi, kteří se na to dívají?
- Můžete takové situaci nějak předejít?

DRAMATIZACE PŘÍBĚHU:

Děti si vyberou příběh (který jsme si četli, nebo ze své zkušenosti) a ve skupince ho zahrají. Sdílení emocí, jak se při tom cítili. Co je dobré a co je špatné.